

Egy gyerekkori hobbi kiteljesedése

Beszélgetés Forró Ágnes keramikussal, festővel, művészetterapeutával

Festőművész édesapja jelentette a példát számára. Már kisgyerekként megmutatkozott kreativitása, vonzódása a művészetekhez. Pasztelljei állítólag „gyógyító” hatásúak. Forró Ágnes gazdag és szerteágazó pályájáról mesélt.

– **Édesapád, Forró Antal (1924–1982) elismert festőművész volt. Az ő hatása érezhető későbbi pályaválasztásodban?**

– Mindig is művész szerettem volna lenni, benne volt a légkörben, mást nemigen láttam otthon és a környezetemben. És itt nem csak édesapám művészbarátaira, kollégáira gondolok. Anyai nagyapám hangszerkészítő volt, őrzöm az édesanyámnak készített feles hegedűt. Az iskolában csak a művészeti ágakhoz kapcsolódó tantárgyak érdekeltek. Nagyon kreatív voltam, mindig valami újat találtam ki, amikor játszottunk: a játék, mint a játszás öröme, aztán a játék, mint tárgy: kialakult egy sajátos, egyedi báb-, baba- és mackóvilágom. Ezeket gyártottam, készítettem, ruhákat varrtam nekik, hajót, házat építettem kartonból, amelyeket bebútoroztam. A hozzánk bekopogó vendég a legújabb babszínházi előadásommal szembeült, ő lett a néző. Kitaláltam a történeteket, írtam a meséket. Ez még mesze állt a pályaválasztástól, s szokásomtól középiskolás koromban sem tudtam szabadulni. Édesanyám óvva intett: szép, de ebből nem lehet megélni, valami rendes foglalkozást kellene választanod – mondogatta. A délutáni rajz- és festőiskola a tanulás rovására ment, otthon viszont édesapám segített.

– **Bár viszonylag korán elhunyt, azért láthattad munka közben, figyelhetted tevékenységét. Ez mekkora hatással volt rád?**

– Láttam, hogyan fest, rajzol, pasztellezik, láttam őt portrézás közben. Ezek általában a műteremben vagy falun, különböző helyszínen készültek. Tájképeit a szabadban készítette. Ha látni akartam, hogyan dolgozik, vele kellett mennem időjárástól függetlenül. A biciklire felkötötte a blindrámára kifeszített vásznat, a háromlábú festőállványt, a széket, az anyagokat, hátizsákosan elindultunk a Hójába, a Bükkbe, Sztánára és Kézdimartonosba vonattal. Figyeltem, hogyan fog hozzá. Saját maga égette a rajzszenet, csak ezekkel szeretett rajzolni. Sokszor segítettem az olajfestékek előállításában is, márványlapon márványkövel kavargatni, ami időigényes munka volt. A pasztellkrétákat külföldről szerezte be, a hatvanas években nálunk nem volt kapható.

– **Mennyire volt tudatos az egyetemen a kerámia-szak választása? Jobban vonzódtál ehhez, mint más képzőművészeti ághoz?**

– Nem volt tudatos, kétszer a festészetre, kétszer a textilszakra felvételiztem, sikertelenül. A hetvenes évek végén, nyolcvanas évek elején ezekre a szakok-

ra nehéz volt bejutni. Édesapám sugallatára felvételiztem a kerámiaszakra, így kerültem be a főiskolára, és megszerettem.

– **Pályád elején illusztrátorként dolgoztál gyerekeknek, illetve fiataloknak szóló lapoknál. Mennyire volt kihívás ez a munka?**

– Minden munka, így az illusztrálás is, egyfajta kihívás számomra. Nem mindegy, milyen minőségű rajzot készítek a gyerekeknek, hiszen nem csak a vers, mese szereplőit jelenítem meg. Fontos a mellékszereplők, az apró kis kiegészítők, bájos elemek becsempészése a képbe. Kell a humor is. Gyermekeim kiértékeltek, minősítették a megjelent rajzokat. Előbb a rajz, utána jöhet a szöveg is.

– **Mekkora az átjárhatóság a képzőművészet különböző ágazatai között?**

– Nem kell kerítést húzni a különböző képzőművészeti ágak közé. Kerámiaképeimbe belopom

„Szeretek kísérletezni, az új dolgokat kipróbálni, nyitott vagyok, kíváncsivá tesz, vajon ebből mi lesz. Mint a gyermek, felfedezem magam körül a világot.”

a bőrt, a különböző textilanyagokat, a kenderfilcet és – spárgát, és pasztellel „festek”. Ezek egymást kiegészítik. Szeretek kísérletezni, az új dolgokat kipróbálni, nyitott vagyok, kíváncsivá tesz, vajon ebből mi lesz. Mint a gyermek, felfedezem magam körül a világot: egy apró kavics is a kép részévé válhat, szervesen be tud illeszkedni.

– **Az utóbbi időben inkább festményeidből láthattunk kiállításokat. Mi ennek az oka?**

– Szeretek pasztellezni. Főleg nyáron, kint a szabadban, az alkotótáborokban tombolom ki magam. Tájképezni nem akartam, olyan témát kerestem, ami közel áll hozzám. Így fedeztem fel az ablakokat, lepusztult, lakatlan házakat, csűröket, ketrecek, kapukat és kerítéseket, a hátra maradt háztartási eszközöket. Sajátos, egyedi formavilágom így alakult, bontakozott ki és mutatkozott meg, ki és milyen is vagyok valójában. Hosszú út áll mögöttem. A művésztelepeken a megadott témát kell megvalósítani, de közben a szemem előtt lobog a saját álomtémám is, amit meg kell rajzolni-festeni. Ez nehéz, megfeszített munka. A kerámiák a kecskeméti és bázakerettyei alkotóműhelyben születtek, amelyek megvalósításához az NKA-nál kell pályázni. Műtermemet a szabad ég, a felhők és a fák alatt hozom létre, ott, ahol éppen alkotok. A kerámiá-

Forró Ágnes a tavasz közeledtével érezni kezdi az alkotás ízét

hoz samott, különleges égetőkemence kell, mázak, engőbe-ok, ami költségesebb, mint a pasztellkréta és a papír. A kerámiával nem hagytam fel. Ha lehetőségem van, szívesen foglalkozom vele.

– **Az emberek hangulatát befolyásolják az évszakok, az időjárás. Művészként ez milyen hatással van rád?**

– Télen nem nagyon szeretek alkotni. Ha lehetne, ki se mennék az utcára. Jelenleg éppen lábtöréssel bajlódom. Ebben a rosszban is van valami jó: nem kell kimenni a mínusz tíz fokba. Természetesen a művészetterápia kivétel, mert ebben az évszakok változását is meg kell élni függetlenül attól, melyik évszakot szerettem. Ilyenkor télen a pasztellezés nem jön be, már azért sem, mert zárt térben, kis helyen a pasztellpor és a fixatív belélegzése nem egészséges. Inkább kötök egy vastag, meleg pulóvert. De ahogy közeledik a tavasz, és többet süt a nap, bennem is elindul a keringés: kezdem érezni az alkotás ízét.

– **Forró Ágnes munkái „gyógyító hatásúak, jobb kedvre derítenek, megmosolygatatnak” – olvastam egy kritikában. Ez belülről fakad, vagy tudatosan törekszel az ilyen munkákra?**

– Nem tudatosan alkotok. Ez belső kényszer: nekifogok, aztán közben jönnek olyan ötletek, amelyeken magam is meglepődöm, és „mi lenne ha...” módon megfestem, megrajzolom. Párbeszéd alakul ki a munka és között, „beszélgetek” a képben megbúvó tárgyakkal, állatokkal, madarakkal, ők hogyan látják a helyüket a világban, mit monda-

nak el saját magukról, mit közvetítenek nekem. Én csak egyfajta közvetítő vagyok. Ha a pasztelljeim másokat jobb kedvre derítenek, ha gyógyító hatásúnak tartják, annak csak örvendeni tudok.

– **Évek óta művészetterápiával is foglalkozol. Mi vezet erre az útra?**

– Épületrestaurálással, műemlékek „konzerválásával, rehabilitálásával” szerettem volna foglalkozni, hiszen ezeknek is van lelkük, életük. De ez nem jött be. Orvos barátnóm volt a közvetítő egy német–román alapítvány és a kolozsborsai elmeegógyintézet között, ahova foglalkoztatott kerestek. Gondoltam, megpróbálom. Így dolgoztam hat évig önkéntesként, közben szakosodtam művészetterápiában, végül a kórház alkalmazott. Az embereket is lehet rehabilitálni.

– **Mennyire lehet segíteni beteg embereken művészettel?**

Forró Ágnes

Kolozsváron született 1956-ban, képző- és keramikusművész, illusztrátor, művészetterapeuta. 1986-ban végzett a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Egyetem kerámiaszakán. Tagja a Romániai Országos Képzőművészeti Szövetségnek, a Barabás Miklós Céhnek és a CERART-nak. Pasztellel fest és rajzol, kerámiáit magas hőfokon égetett samottos agyagból, rakuzással készíti (pl. a sámándob-variációk), amelyeket kendermezzel, spárgával, apró kavicsokkal fakeretekbe, dobozokba épít be. Egyéni kiállításai nyíltak Kolozsvárt, Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Nagybányán, Stockholmban, Székelyudvarhelyen, Kézdivásárhelyen, Kovásznán és Tordán.

– A művészet, a művészettel való foglalkozás, alkotni vagy paszszívan nézni, szemlélni művészeti munkákat – gyógyító hatású. Befolyásolja érzéseinket, hat ránk. Pácienseim rajzolnak, festenek, az újonnan érkezőkkel teszteket végzek, ez is a művészetterápia része. „Provokálom” őket, mert számos esetben találkozom olyan kijelentésekkel, mint a „ajaj, nem tudok rajzolni, festeni!” Igaz, egy részük nem is akar, de kötelező részt venni valamilyen foglalkozáson. Az elején megerőltető, nehéz, de aki egyszer belekóstol, jó szokássá válhat: egy idő után csak úgy önti magából a képeket. Ezek az úgynevezett hívóképek, amelyek segítségével tovább lehet menni – itt most a hosszabb időtartamú terápiára gondolok. Ilyen képek festése alatt számos múltbeli sérelem, trauma törhet fel, amin dolgozni kell, és ezeket próbáljuk együtt megoldani rajzolással, festéssel. Az elkészült munkáról lehet, sőt kell beszélgetni: neki mit jelentett a rajzolás, festés, hogyan hatott rá, befolyásolta-e érzéseit, mit érzelt alkotás közben? Vagyis passzív módról aktív módra váltszon – ha lehet, a saját ritmusa szerint. Ez az egyénre szabott terápia. Ugyanakkor egy pszichológiai rendelőben rákos betegek-ből álló csoporttal foglalkozom. Ez kissé másképp történik, mint az elmeegógyintézetben, itt hosszabb a bevezető szakasz. A betegeknek szükségük van az ellátásra, hogy megnyiljanak, és beszélni tudjanak problémáikról, a betegségről, főleg annak lelki hátteréről. A relaxációt követően elazult állapotban képek jelennek meg „lelki szereim előtt”, ezekről írnak, és le is rajzolják őket. A bennük lévő rejtett, szunnyadó szimbólumok feltörése mindannyiunk számára fontos lehet.

– **Tavaly több kiállításod volt. Milyen terveid vannak erre az évre?**

– Tavaly három egyéni tárlatom volt: egy Marosvásárhelyen, ket-tő Kolozsváron. Számos csoportos kiállításra küldtem be munkákat, pasztellt és roku kerámiát. Várom a nyarat, az alkotótáborokat. A kovásznai napokon idén szeptemberben egyéni kiállításom lesz. Terveim között szerepel bábelőadás, illetve egy tárgy-játék: a festményeimben megjelenő tárgyak életre kelnek, mesélnek, játszanak. Már volt egy rövidebb bemutatkozás a tavalyi kolozsvári kiállításom megnyitóján.

– **Hogyan határoznád meg a művészetedet?**

– Művészetem – akár az életem – állandó mozgás, áramlás, kísérletezés. Célom az lenne, hogy felnőtként miként lehetnek gyermekek (is), mese- és formavilágomat miként tudjam úgy megálmodni, majd ábrázolni, hogy közben hiteles, őszinte és szabad ember maradjak. Művészetem a gyerekkori hobbim folytatása, csak magasabb szinten. Végül is nem tudtam elszakadni attól a világtól, ami akkor körülött és meghatározta későbbi pályafutásomat.